

Rozhovor s generálním představeným Kněžského bratrstva sv. Pia X.

„Suprema lex, salus animarum“

„Nejvyšším zákonem je spása duší.‘ Veškerá legitimita našeho apoštolátu je vposledku založena na tomto nadřazeném principu.“

1. FSSPX Actualités: Nejdůstojnější otce představený, právě jste veřejně vyjádřil svůj záměr zorganizovat 1. července tohoto roku biskupská svěcení pro Kněžské bratrstvo sv. Pia X. Proč jste toto oznámení učinil dnes, 2. února?

Don Davide Pagliarani: Svátek Očišťování nejblahoslavenější Panny Marie má v rámci Bratrstva velký význam. Je to den, kdy kandidáti kněžství oblékají sutanu. Uvedení Páně do chrámu, jež dnes slavíme, jim připomíná, že klíč jejich vzdělání a jejich přípravy na svěcení spočívá v jejich sebeobětování, jež se děje rukama Marie. Je to výjimečně důležitý mariánský svátek, neboť tím, že Simeon Matce Boží prorokuje, že její duši pronikne meč bolesti, poukazuje zřetelně na její úlohu Spoluvykupitelky po boku jejího božského Syna. Vidíme ji sjednocenou s naším Pánem, od počátku jeho pozemského života až do naplnění jeho oběti na Golgotě. Právě tak doprovází Matka Boží budoucího kněze v jeho vzdělání a v průběhu celého jeho života. Je to ona, kdo nadále formuje našeho Pána v jeho duši.

2. Toto avízo kolovalo v posledních měsících jako neodbytná neověřená zpráva, zvláště od smrti biskupa Tissiera de Mallerais v říjnu 2024. Proč jste až dosud čekal?

Stejně jako arcibiskup Lefebvre ve své době usiluje i Bratrstvo vždy o to, aby nepředbíhalo Prozřetelnost, nýbrž se jí podřídilo tak, že se nechá vést jejími pokyny. Tak významné rozhodnutí nelze učinit lehkovážně a překotně. Jde o nejzazší prostředek, jež musí odpovídat nezbytnosti situace, jež je reálná a rovněž nejzazšího charakteru. Pouhá existence nezbytnosti pro blaho duší ještě neznamená, že by byla od počátku opodstatněna libovolná iniciativa k jejímu odstranění.

Zvláště proto, že se jedná o situaci, která se očividně týká nejvyšší autority v Církvi, bylo nezbytné nejprve podniknout krok vůči Svatému stolci – což jsme učinili – a vyčkat, než uplyne odpovídající lhůta, aby mu byla umožněna odpověď. Jedná se o rozhodnutí, které bychom nemohli učinit, aniž bychom konkrétním způsobem vyjádřili uznání autority Svatého otce.

3. *Ve svém kázání jste řekl, že jste skutečně papeži napsal. Mohl byste nám k tomu říci něco bližšího?*

Minulé léto jsem Svatému otci napsal, abych ho požádal o audienci. Protože jsem neobdržel žádnou odpověď, napsal jsem mu o několik měsíců později další dopis – prostým a dětinným způsobem, aniž bych mu zastíral cokoli z našich potřeb. Vylíčil jsem naše věroučné neshody, ale i naše upřímné přání neúnavně sloužit katolické Církvi, neboť jsme služebníky Církve navzdory našemu neuznanému církevně právnímu statusu.

Na toto druhé psaní jsme obdrželi před několika dny z Říma odpověď, od kardinála Fernándeze. Bohužel v žádném případě nezohledňuje námi přednesený návrh ani nenabízí žádné řešení, jež by odpovídalo našim žádostem.

Náš návrh – když zohledníme zcela výjimečné okolnosti, v nichž se Bratrstvo nachází – spočívá konkrétně v prosbě Svatému stolci, aby nám přechodně umožnil setrvat v této výjimečné situaci: pro blaho duší, jež se na nás obracejí. Slíbili jsme papeži, že nasadíme všechny své síly pro uchování tradice a z našich věřících učiníme pravé děti Církve. Zdá se mi, že takový návrh je stejně realistický jako rozumný a sám o sobě by mohl získat souhlas Svatého otce.

4. *Pokud jste tedy dosud neobdržel tento souhlas, proč přesto považujete za nezbytné přikročit k biskupským svěcením?*

Jedná se o nejzazší prostředek, který odpovídá reálné, a právě tak extrémní nezbytnosti. Bezpochyby neznamená prostá existence nezbytnosti pro blaho duší, že by byla od počátku ospravedlněna každá iniciativa k jejímu odstranění. Avšak v našem případě věříme, že po dlouhé době čekání, pozorování a modlitby dnes můžeme říci, že objektivní stav těžké nouze, v níž se duše, Bratrstvo a Církev nacházejí, takové rozhodnutí vyžaduje.

S dědictvím, jež nám zanechal papež František, trvají zásadní důvody, jež ospravedlňovaly již svěcení v roce 1988, i nadále v plném rozsahu, a v mnohém ohledu dokonce vyvstávají s novou naléhavostí. Druhý Vatikánský koncil zůstává více než dříve kompasem, podle něhož se muži Církve orientují, a sotva lze očekávat, že by v dohledné době nabrali jiný směr. Zásadní vůdčí myšlenky, jež se již nyní rýsují pro nový pontifikát, zvláště prostřednictvím poslední konzistoře, to jen potvrzují. Je v nich patrná výslovná vůle zachovat linii papeže Františka jakožto nezvratnou cestu pro celou Církev.

„Slíbili jsme papeži, že nasadíme všechny své síly pro uchování tradice a z našich věřících učiníme pravé děti Církve.“

Je smutné, že to musíme konstatovat, ale je to skutečnost. V běžné farnosti již věřící nenalézají nezbytné prostředky, skrze něž by si zajistili věčnou spásu. To se týká především nezkráceného hlásání katolických pravd víry a morálky stejně jako udílení svátostí způsobem, jak to Církev vždy činila. V tom spočívá stav nouze. V tomto kritickém kontextu naši biskupové stárnou a tváří v tvář stálému nárůstu apoštolátu již nemají dostatek síly k tomu, aby vyhověli požadavkům věřících po celém světě.

5. Do jaké míry potvrzuje podle Vás konzistoř z uplynulého měsíce papežem Františkem zvolený směr?

Kardinál Fernández jménem papeže Lva vyzval Církev k tomu, aby se navrátila k základní intuici Františkově, jak je vyjádřena v *Evangelii gaudium*, jeho klíčové encyklice. Poněkud zjednodušeně jde o to zredukovat hlásání evangelia na jeho původní, podstatné jádro – ve velmi stručných a obsažných formulacích, v tzv. „kerygmatu“. To se děje s ohledem na jakousi „zkušenost“, na bezprostřední setkání s Kristem, přičemž vše ostatní, jakkoli by to jinak bylo cenné, je odsunuto stranou – konkrétně veškeré elementy tradice, jež jsou vyhodnoceny jako podružné a sekundární. Právě tato metoda nové evangelizace způsobila za Františkova pontifikátu charakteristickou naukovou prázdnotu, kterou velmi silně pocítila velká část Církve.

Bezpochyby musí člověk v této perspektivě nestále usilovat o to, aby dával nové a přiměřené odpovědi na vyvstávající otázky; tento úkol má však být uskutečňován prostřednictvím synodální reformy, a ne skrze znovuoživení klasických a vždy platných odpovědí tradice Církve. Tímto způsobem – v údajném „vanutí Ducha“ této synodální reformy – mohl František celé Církvě vnutit katastrofální rozhodnutí, jako například připuštění znovusezdaných rozvedených ke svatému přijímání nebo žehnání stejnopohlavních párů.

Shrnuto: Prostřednictvím „kerygmatu“ je hlásání evangelia zcela odizolováno od celého korpusu tradiční nauky a morálky. Díky synodalitě jsou tradiční odpovědi nahrazovány libovolnými rozhodnutími, jež jsou lehce absurdní a naukově neospravedlnitelné. Kardinál Zen sám považuje tuto metodu za manipulativní a její připisování Duchu Svatému za blasfemické. Obávám se bohužel, že má pravdu.

6. Mluvíte o službě Církvě, avšak v praxi může Bratrstvo budít dojem, že Církev provokuje, zvláště s ohledem na budoucí biskupská svěcení. Jak toto vysvětlíte papeži?

Církvě sloužíme především tím, že sloužíme duším. To je objektivní skutečnost, nezávislá na jakékoli jiné úvaze. Církev existuje co do své podstaty pro duše: jejím cílem je jejich posvěcení a jejich spása. Všechna krásná slova, nejrůznější debaty, velká témata, o nichž člověk diskutuje nebo by mohl diskutovat, nemají žádný smysl, pokud nejsou zaměřeny na spásu duší. Je důležité toto připomenout, protože dnes existuje nebezpečí, že se Církev bude zaměstnávat vším možným, a přitom ztratí ze zřetele to podstatné. Například při

péči o ekologii nebo obhajování práv menšin, práv žen nebo migrantů hrozí nebezpečí, že se ztratí ze zřetele základní poslání Církve. Jestliže Kněžské bratrstvo sv. Pia X. bojuje za uchování tradice, se vším, co je v tom zahrnuto, pak pouze a jedině proto, že tyto poklady jsou pro spásu duší absolutně nezbytné, a protože neusiluje o nic jiného než o toto: blaho duší a blaho kněžství, jež je zaměřeno na jejich posvěcení.

„V běžné farnosti již věřící nenalézají nezbytné prostředky, skrze něž by si zajistili věčnou spásu. V tom spočívá stav nouze.“

Tím, že takto jednáme, stavíme to, co zachováváme, do služby Církve samotné. Nenabízíme Církvi muzeum plné starých a zaprášených věcí, nýbrž tradici v její plnosti a plodnosti, tradici, jež posvěcuje a proměňuje duše, jejímž plodem jsou povolání a skutečně katolické rodiny. Jinými slovy: Právě pro papeže jako takového uchováváme tento poklad až do dne, kdy bude opět pochopena jeho hodnota a kdy ho jeden z papežů použije pro blaho celé Církve – neboť tradice patří Církvi.

7. *Mluvíte o blahu duší, ale Bratrstvo nemá žádné misijní poslání pro duše. Naopak, před více než padesáti lety bylo kanonicky zrušeno. Na základě čeho lze ospravedlnit poslání Bratrstva vůči duším?*

Jedná se prostě a jednoduše o otázku bliženské lásky. Nechceme si přivlastňovat žádné misijní poslání, jež nemáme. Zároveň se však nemůžeme vzpírat skutečnosti, že je nezbytné reagovat na duchovní bídu duší, jež se stále více cítí zmatené, dezorientované a ztracené. Volají o pomoc. A potom, co dlouho hledaly, nacházejí zcela přirozeně s hlubokou radostí světlo a útěchu v bohatstvích naplno žité tradice Církve. Vůči těmto duším máme skutečnou zodpovědnost, ačkoli nemáme žádné oficiální poslání. Jestliže někdo vidí na ulici osobu v nebezpečí, je povinen jí podle svých možností přispěchat na pomoc, ačkoli není ani hasič, ani policista.

Počet duší, jež se na nás tímto způsobem obrátily, s postupem let neustále narůstal, a v posledních deseti letech jich dokonce znatelně přibylo. Ignorovat jejich potřeby a nechat je osamocené by znamenalo zradit je, a tím zradit Církev samotnou, neboť – ještě jednou to opakuji – Církev existuje pro duše, a ne aby se živily marnivé a malicherné diskuze.

Bliženská láska je povinností, jež stojí nade všemi ostatními. Samotné církevní právo to takto stanovuje. V duchu církevního práva, jež je juristickým výrazem této bliženské lásky, je blaho duší nadřazeno všemu ostatnímu. Představuje vsutku zákon nad zákony, kterému jsou všechny ostatní podřízeny a kterému nemůže oponovat žádné církevní zákonodárství. Axiom „*suprema lex, salus animarum*“ – nejvyšším zákonem je spása duší – je klasickou maximou kanonické tradice, jež je výslovně zachycena v posledním kánonu

Kodexu z roku 1983. V současném stavu nouze je na tomto nadřazeném principu založena vposledku veškerá legitimita našeho apoštolátu a našeho poslání vůči duším, jež se na nás obracejí. Pro nás jde o přirozenou roli ve jménu téže bliženské lásky.

8. *Jste si vědom, že zvažování biskupských svěcení by mohlo postavit věřící, kteří se na Bratrstvo obracejí, před dilema: buď volba integrální tradice se vším, co obnáší a znamená, anebo „plné“ společenství s hierarchií Církve?*

Toto dilema je ve skutečnosti pouze zdánlivé. Je zřejmé, že každý katolík si musí zachovat jak integrální tradici, tak společenství s hierarchií. Nemůže si vybírat mezi jedním z těchto dvou dober, obě jsou nezbytná.

Až příliš často se však zapomíná, že společenství je principiálně založeno na katolické víře se vším, co je v něm zahrnuto: počínaje skutečným svátostným životem a výkonem odvozené moci, jež hlásá tutéž víru a nabádá k jejímu praktickému uplatňování tím, že vykonává autoritu ne svévolným způsobem, nýbrž skutečně s ohledem na duchovní blaho jí svěřených duší.

Právě v boji o zachování těchto principů, jež jsou nezbytnými podmínkami zachování společenství v Církvi, nemůže Bratrstvo akceptovat něco, co je v protikladu k tomuto společenství a co ho překrucuje, byť by tato iniciativa vycházela – paradoxně – od těch, kdo jsou v Církvi nositeli autority.

9. *Mohl byste jmenovat konkrétní příklad toho, co Bratrstvo nemůže akceptovat?*

První příklad, který mi přichází na mysl, je z roku 2019, kdy papež František u příležitosti své návštěvy na Arabském poloostrově společně s imámem podepsal známou deklaraci z Abú Dhabí. V ní spolu s muslimským hodnostářem prohlašuje, že rozmanitost různých náboženství je jako taková chtěná božskou Moudrostí.

Je zřejmé, že společenství, jež by bylo založené na přijetí takovéto výpovědi nebo ji implicitně zahrnovalo, by prostě nebylo katolické, neboť by bylo hříchem proti prvnímu přikázání a popřením prvního článku Kréda. Považuji takovou výpověď za více než pouhý omyl. Je prostě nepředstavitelná. Nemůže být základem katolického společenství, nýbrž spíše příčinou jejího zrušení. Domnívám se, že by katolík měl spíše dát přednost mučednictví, než aby akceptoval takovou výpověď.

10. *Po celém světě stále roste – zvláště na internetu – povědomí o omylech, jež jsou již dlouhou dobu Bratrstvem odsuzovány. Nebylo by vhodné s důvěrou v Prozřetelnost dovolit, aby se tyto působení rozvinulo, namísto útoku prostřednictvím tak silného veřejného gesta, jakým jsou biskupská svěcení?*

Toto působení je jistě pozitivní a můžeme z něho mít jen radost. Bezpochyby to ilustruje oprávněnost toho, co Bratrstvo hájí. A je vhodné podporovat šíření pravdy všemi dostupnými prostředky. Zároveň je to působení, jež má své hranice, neboť obranu víry nelze omezit na diskuze a názorové pozice nebo se v nich zcela vyčerpat na kolbišti internetu nebo sociálních sítí.

Posvěcení duše závisí bezpochyby na vyznání autentické víry, to však musí ústit do skutečného křesťanského života. V neděli nepotřebují duše žádnou internetovou platformu. Potřebují kněze, který je vyzpovídá a poučí, který pro ně slouží mši svatou, který je skutečně posvěcuje a vede k Bohu. Duše potřebují kněze. A abychom mohli mít kněze, potřebujeme biskupy. Ne „influencery“. Jinými slovy: Je třeba se vrátit do reality, to znamená do reality duší a jejich konkrétní, objektivní nouze. Biskupská svěcení nemají žádný jiný účel než zajistit věřícím, oddaným tradici, udílení svátosti biřmování, svěcení a všeho toho, co z toho vyplývá.

11. Není tu nebezpečí, že Bratrstvo navzdory nejlepším úmyslům jistým způsobem dospěje k tomu, že bude sebe samo považovat za rovné Církvi, nebo si přisvojí nezastupitelnou roli?

Bratrstvo si žádným způsobem neosobuje právo stavět se do pozice Církve či přejímat její poslání. Spíše si zachovává pevné vědomí toho, že existuje, aby Církvi sloužilo. Při tom se opírá výlučně o to, co Církev sama vždy a všude učila, věřila a konala.

Bratrstvo je si rovněž hluboce vědomo toho, že to není ono samo, kdo Církev zachraňuje, neboť sám náš Pán udržuje a zachraňuje svou Nevěstu – On, jenž nad ní nikdy nepřestává bdít.

Bratrstvo je prostě a jednoduše – za daných okolností, jež si samo ne zvolilo – upřednostňovaným prostředkem, jak zůstat věrným Církvi. Se zřetelem k poslání své Matky, jež v průběhu dvaceti století své děti živila učením a svátostmi, nasazuje se Bratrstvo dětinně pro zachování a obranu integrální tradice, přičemž užívá prostředků k uchování neporovnatelné svobody, aby zůstalo věrné tomuto dědictví. Podle slov arcibiskupa Lefebvra je Bratrstvo pouze dílem „katolické Církve, jež dále předává její nauku“; jeho úloha je úlohou „listonoše, který doručuje psaní“. A nepřeje si nic jiného než vidět všechny katolické pastýře sjednocené v plnění této povinnosti.

12. Vraťme se k papeži. Považujete za realistické, že by Svatý otec akceptoval nebo alespoň strpěl, aby Bratrstvo vysvětilo biskupy bez papežského mandátu?

Papež je především otcem. Jako takový je schopen rozpoznat čestné úmysly, upřímnou vůli sloužit Církvi, a především reálný konflikt svědomí ve výjimečné situaci. Tyto elementy jsou objektivní a všichni, kdo znají Bratrstvo, to mohou rovněž uzнат, aniž by nutně sdíleli jejich pozice.

13. To je v teorii pochopitelné. Věříte ale, že by Řím konkrétně takové rozhodnutí Bratrstva strpěl?

Budoucnost leží v rukou Svatého otce a samozřejmě v rukou Prozřetelnosti. Přesto je třeba uznat, že Svatý stolec je čas od času schopen jistého pragmatismu, ba dokonce jisté překvapivé flexibility, když je přesvědčen, že jedná pro blaho duší.

Vezměme si zcela aktuální případ vztahů k čínské vládě. Navzdory skutečnému schizmatu čínské vlastenecké církve; navzdory nepřetržitému pronásledování takzvané podzemní Církve, jež zůstala věrna Římu; navzdory pravidelně obnovované a čínským státem nedodržované dohodě – v roce 2023 papež František dodatečně uznal jmenování biskupů Šanghaje čínskými úřady. Nedávno i papež Lev XIV. dodatečně akceptoval jmenování biskupa Xinxiangu, který byl jmenován tímž způsobem během uprázdnění apoštolského stolce, přestože byl dosud v úřadu biskup věrný Římu, jež byl již vícekrát zatčen. V obou případech se evidentně jedná o preláty, sympatizující s režimem, kteří byli jednostranně dosazeni z Pekingů, aby kontrolovali katolickou církev v Číně. Všimněme si, že se zde nejedná o pouhé světicí biskupy, nýbrž o biskupy s místní jurisdikcí, to znamená o řádné biskupy dané diecéze (nebo prefektury) s jurisdikcí nad místními kněžími a věřícími. V Římě přesně vědí, za jakým účelem byli vybráni a jednostranně dosazeni tito pastýři.

„Kněžské bratrstvo sv. Pia X. neusiluje o nic jiného než o toto: blaho duší a blaho kněžství, jež je zaměřeno na jejich posvěcení.“

Případ Bratrstva je diametrálně odlišný. V žádném případě nejde o to zvýhodňovat komunistickou nebo antikřesťanskou moc, nýbrž výhradně o to zachovat v době všeobecné krize a zmatení práva Krista Krále a tradici Církve, jež jsou těžce omezovány. Úmysly a cíle očividně nejsou tytéž. Papež si toho je vědom. Kromě toho Svatý otec velmi dobře ví, že Bratrstvo v žádném případě nemá v úmyslu propůjčit svým biskupům jakoukoli jurisdikci, což by se rovnalo založení paralelní církve.

Upřímně řečeno nechápu, jak by se mohl papež obávat většího nebezpečí pro duše ze strany Bratrstva než ze strany vlády v Pekingů.

14. Považujete za možné, že s ohledem na tradiční mši svatou existuje stejná zásadní nezbytnost pro duše jako v roce 1988? Po známém vzestupu a pádu ritu svatého Pia V. – jeho uvolnění Benediktem XVI. v roce 2007 a Františkem uloženými restrikcemi v roce 2021 – jakým směrem se situace vyvíjí s novým papežem?

Pokud je mi známo, papež Lev XIV. si zachoval v této otázce jistou zdrženlivost, jež v konzervativním světě vzbudila velká očekávání. Před nedávnem byl však zveřejněn kardinálem Rochem text k liturgii, který byl původně určen kardinálům, kteří se účastnili

konzistoře v uplynulém měsíci. Není důvod pochybovat, že tento text v základních rysech odpovídá papežem preferované orientaci. Jedná se o zcela jasný a především logický a koherentní text. Bohužel se opírá o falešné premisy.

Konkrétně tento text odsuzuje v dokonalé kontinuitě s *Traditionis custodes* liturgický projekt papeže Benedikta XVI. Podle jeho pojetí jsou starý a nový ritus dvěma přibližně rovnocennými formami, jež vyjadřují v každém případě tutéž víru a tutéž eklesiologii, a v důsledku toho se mohou vzájemně obohacovat. Benediktovi XVI. tedy, vedenému starostí o jednotu Církve, leželo na srdci, podpořit koexistenci obou ritů, a tak v roce 2007 zveřejnil *Summorum Pontificum*. Pro mnohé to Prozřetelnost použila ke znovuobjevení mše svaté všech dob. V delší časové perspektivě to však vyvolalo hnutí, jež zpochybnilo nový ritus – hnutí, jež je považováno za problematické a jež se pokoušel text *Traditionis custodes* v roce 2021 utlumit.

Kardinál Roche, hluboce oddán papeži Františkovi, sám obhajuje jednotu Církve, avšak za pomoci představ a prostředků, jež jsou diametrálně odlišné od přístupu Benedikta XVI. Zatímco trvá na existenci kontinuity od jednoho ritu k druhému prostřednictvím reformy, rozhodně odmítá jejich koexistenci. Spatřuje v tom zdroj rozdělení, ohrožení jednoty, jež musí být překonáno návratem k autentickému liturgickému společenství. „Výsostného dobra jednoty Církve nedosáhneme zmražením rozdělení, nýbrž že se sjednotíme ve sdílení toho, co může být předmětem sdílení.“ V Církvi, dodává, „má existovat pouze jediný ritus“, v plné shodě se skutečným smyslem tradice.

To je oprávněný a koherentní princip, protože jako má Církev pouze jednu víru a pouze jednu eklesiologii, nemůže také než mít pouze jednu liturgii, jež toto přiměřeným způsobem odráží ... Avšak je to princip špatně aplikovaný, neboť ve shodě s novou pokoncilní eklesiologií chápe kardinál Roche tradici jako něco evolutivního a nový ritus jako její jediné živoucí vyjádření v naší době. Hodnota tridentinského ritu může tedy být nahlížena pouze jako překonaná a jeho užití je nanejvýš „ústupkem“, „v žádném případě požadavkem“.

Že tedy mezi oběma rity existuje „rozdělení“ a vzájemná neslučitelnost, je tak stále zřetelnější. Avšak nenechme se zmást. Jediná liturgie, jež přiměřeným, neměnným a neevolutivním způsobem vyjadřuje tradiční pojetí Církve, křesťanského života a katolického kněžství, je liturgie všech dob. V tomto bodě se zdá opozice Svatého stolce definitivní zřetelněji než kdy dříve.

15. Kardinál Roche přesto uznává, že při aplikaci liturgické reformy dosud existují jisté problémy. Domníváte se, že by to mohlo vést k vědomí limitů této reformy?

Je pozoruhodné, že i po šedesáti letech tu existuje skutečný problém při aplikaci liturgické reformy, jejíž bohatství je teprve třeba objevit. To je refrén, který od té doby stále znovu slyšíme, jakmile přijde toto téma na přetřes a jež si nemůže ušetřit ani text kardinála

Rocheho. Avšak místo aby se čestně zamysleli nad vnitřními nedostatky nové mše, a potažmo nad celkovým selháním této reformy; místo aby čelili skutečnosti, že se vyprazdňují kostely a mizí povolání; místo aby se ptali, proč tridentinský ritus i nadále přitahuje tolik duší, spatřuje kardinál Roche jediné řešení toliko v neodkladné předchozí formaci věřících a seminaristů.

Aniž by to zpozorovali, točí se tak v začarovaném kruhu. Vždyť je to liturgie sama, jež je určena k formaci duší. Téměř po dva tisíce let jsou duše, často analfabeti, zušlechťování a posvěcování samotnou liturgií, aniž by bylo zapotřebí nějakého předchozího vzdělání. Neuznávat niternou neschopnost *Novus Ordo* zušlechťovat duše, a místo toho vyžadovat ještě větší vzdělání na mě působí jako známka nevyléčitelné slepoty. Tak člověk dochází k otřesným paradoxům: volali po reformě, aby podpořili účast věřících, nyní však tito věřící Církve v zástupech opustili, protože tato fádňit liturgie nebyla s to je nasytit. A to že nemá nic společného s reformou samotnou?!

16. Dnes těžší v mnoha zemích skupiny mimo Bratrstvo nadále z užívání misálu z roku 1962. Taková možnost tu v roce 1988 téměř neexistovala. Nebyla by toto prozatímní alternativa, díky níž by se nová biskupská svěcení zdála předčasná?

Otázka, již si musíme položit, zní: Odpovídají tyto možnosti tomu, co Církve a duše potřebují? Jsou dostačující odpovědi na bídu nesmrtelných duší?

Je nezpochybnitelné, že všude tam, kde je sloužena tradiční mše svatá, tento pravý ritus katolické Církve skutečně září – s oním hlubokým smyslem pro posvátno, který v novém ritu najít nelze. Avšak nemůžeme abstrahovat z prostředí, v němž se tyto mše slouží. Bez ohledu na dobrou vůli toho či onoho se toto prostředí zdá jasné, zvláště od zveřejnění *Traditionis custodes*, vposledku potvrzené kardinálem Rochem. Jedná se o prostředí v Církvi, kde jediným oficiálním, „normálním“ ritem je ritus Pavla VI. Sloužení ritu všech dob tedy podléhá regulacím pro výjimečné případy: příznivcům tohoto ritu je z pouhé blahovůle uděleno výjimečné povolení, jež jim tuto celebraci umožňuje. Vyplynou však z logiky, jež odpovídá nové eklesiologii. Předpokládají, že nová liturgie zůstává i nadále kritériem zbožnosti věřících a autentickým vyjádřením církevního života.

17. Proč říkáte, že člověk nemůže z tohoto výjimečného prostředí abstrahovat? Není zde přesto patrný jistý pozitivní dopad? Jaké konkrétní následky jsou podle Vás politováníhodné?

Z této situace vyplývají přinejmenším tři neblahé následky. První a nejbezprostřednější je hluboká strukturální nestabilita. Kněží a věřící, jimž je prostřednictvím jistých privilegií dovoleno užívat tradiční liturgii, žijí ve strachu, co přijde zítra – vždyť privilegium není totéž co právo. Dokud to autorita strpí, mohou vykonávat svou náboženskou praxi, aniž by se znepokojovali. Jakmile však autorita vznesne jisté požadavky, stanoví nové podmínky anebo z toho či onoho důvodu náhle udělený souhlas odvolá, octnou se kněží a věřící

v konfliktní situaci, aniž by měli v rukou cokoli na svoji obranu, a tak si mohli účinným způsobem zajistit tradiční prostředky ke spáse, na něž mají všechny duše právo. Jak se člověk může takových konfliktům ve svědomí dlouhodobě vyvarovat, když zde existují dvě neslučitelná pojetí církevního života, ztělesněná ve dvou zcela nekompatibilních liturgiích, přičemž jedna se těší plnému uznání, zatímco druhá je pouze trpěna?

Zadruhé – a to je bezpochyby zásadnější – zde již není pochopení pro vlastní důvod sounáležitosti těchto skupin s tradiční liturgií, což vážně ohrožuje práva tradice Církve, a tím i blaho duší. Když totiž mše svatá všech dob může akceptovat skutečnost, že je sloužena v celé Církvi moderní mše, a pro sebe sama vyžaduje toliko zvláštní privilegium, jež je zdůvodňováno jistou náklonností či zvláštním charismatem – jak pak ještě lidé mohou pochopit, že mše všech dob je nesmiřitelným protikladem nové mše, že zůstává jedinou pravou liturgií veškeré Církve a že nikomu nesmí být bráněno ji slavit? Jak lze rozpoznat, že mše Pavla VI. je nepřijatelná, neboť představuje zásadní odchýlení od katolické teologie mše svaté, a tak nesmí být nikdo nucen ji sloužit? A jak mohou být duše účinným způsobem odvedeny od této otrávené liturgie, aby mohly čerpat z čistých pramenů katolické liturgie?

„Bratrstvo je prostě a jednoduše – za daných okolností, jež si samo nezvolilo – upřednostňovaným prostředkem, jak zůstat věrným Církvi.“

Konečně tu jako dalekosáhlý následek obou předchozích vzniká jakási nutnost neohrožovat křehkou stabilitu chování, jež by působilo rušivě, což mnohé pastýře odsuzuje k vynucenému mlčení, ačkoli by jinak nutně museli pozvednout hlas vůči tomu či onomu skandálnímu učení, jež je zkázou pro víru či morálku. Nevyhnutelné odsuzování omylů, jež ničí Církev – to je zde ustanoveno pro blaho duší, ohrožených touto otrávenou potravou – je tak zcela paralyzováno. Soukromě je tak tomu či onomu situace objasněna, nakolik je ovšem ten či onen omyl dosud vůbec považován za škodlivý, avšak je to pouze nesmělé šeptání, v němž se pravda již sotva těší nezbytné svobodě – především pokud jde o boj o principy, jež jsou mlčky akceptovány. I zde jsou to opět duše, jež již nejsou poučovány, a je jim odpírán chléb nauky, po němž intuitivně touží. To časem postupně deformuje mentalitu a vede krok za krokem k všeobecnému a podvědomému přijetí nejrůznějších reforem, jež se týkají církevního života. I vůči těmto duším pociťuje Bratrstvo zodpovědnost a chce je osvěcovat, a ne je nechat opuštěné.

Nejde o to někomu něco vyčítat nebo někoho soudit, nýbrž o to otevřít oči a konstatovat fakta. Jsme povinni uznat, že skupiny, jež se těší ze slavení tradiční liturgie, nemohou být v žádném případě adekvátní odpovědí na hlubokou bídu Církve a duší, dokud zůstává užívání tradiční liturgie podmíněno přinejmenším implicitním souhlasem s koncilními reformami. Naopak musíme – abychom znovu vyzdvihli již jednou zmíněnou myšlenku

– být schopni katolíkům dneška nabídnout pravdy bez ústupků, představené bez výhrad a spolu s prostředky tak, aby ji mohli v plnosti žít, ke spáse duší a službě celé Církve.

18. *Jste přesto přesvědčen, že by Řím mohl být v budoucnu vůči tradiční mši velkorysejší?*

Není vyloučeno, že by mohl Řím v budoucnu zaujmout otevřenější stanovisko, jak tomu bylo již v roce 1988 za obdobných okolností, kdy byl jistým skupinám zpřístupněn starý misál, aby tak byli věřící odlákáni od Bratrstva. Pokud by k tomuto opět došlo, byl by to velmi politický tah a velmi málo v souladu s doktrínou. Tridentský misál je určen výhradně k tomu, aby nás vedl ke klanění se božskému Majestátu a aby živil naši víru. Nesmí být zneužíván jako nástroj pastorálního vyvažování či jakýsi způsob uchlácholení.

Avšak větší či menší vstřícnost by nezměnila nic na škodlivosti výše zmíněného prostředí, a tudíž ani podstatným způsobem nezměnila současnou situaci.

Kromě toho je celá scéna ve skutečnosti komplexnější. V Římě papež František a kardinál Roche velmi dobře poznali, že stále širší užívání misálu svatého Pia V. nevyhnutelně vyvolává zpochybnění liturgické reformy a Koncilu, a sice v rozsahu, který není pro ně pro ně potěšující, a ještě méně kontrolovatelný. Těžko lze tedy předvídat, co se stane, avšak nebezpečí zapletení se do logik, jež jsou spíše politické než doktrinární, je reálné.

19. *Co byste chtěl vzkázat zvláště věřícím a členům Bratrstva?*

Chtěl bych jim říci, že současná doba je především dobou modlitby, přípravy srdce, duše i mysli, abychom byli s to se otevřít milosti, již svěcení představují pro celou Církev. To vše v usebrání, v pokoji a důvěře v Prozřetelnost, jež Bratrstvo nikdy neopustila a ani nyní ho neopustí.

20. *Máte i nadále naději, že se budete smět setkat s papežem?*

Ano, ovšem! Připadá mi nesmírně důležité smět hovořit se Svatým otcem, a existuje mnoho věcí, jež bych mu rád sdělil, jež jsem mu však nemohl napsat. Bohužel odpověď od kardinála Fernándeze nepředpokládá žádnou audienci u papeže. Místo toho v ní zaznívá hrozba nových sankcí.

21. *Co udělá Bratrstvo, když se Svatý stolec rozhodne ho odsoudit?*

Nejdříve je potřeba připomenout, že případné kanonické tresty by za takových okolností neměly žádný reálný účinek.

Pokud by však přesto byly uděleny, je jisté, že Bratrstvo by toto nové utrpení přijalo bez hořkosti, stejně jako přijalo předchozí utrpení, a upřímně by je obětovalo pro blaho Církve. Bratrstvo pracuje pro Církev. A nepochybuje o tom, že taková situace, pokud by měla nastat, může být pouze přechodná – neboť Církev je božská a náš Pán ji neopustí.

Bratrstvo bude tedy nadále podle svých sil působit setrvávajíc ve věrnosti katolické tradici a pokorně sloužit Církvi tím, že odpovídá na potřeby duší. A bude se i nadále dětinně modlit za papeže, jak to činila vždy – očekávajíc, že jednoho dne bude od těchto eventuálních nespravedlivých sankcí osvobozena, jak se to stalo v roce 2009. Jsme přesvědčeni, že římské autority jednoho dne s vděčností uznají, že tato biskupská svěcení byla Prozřetelností určena k tomu, aby přispěla k zachování víry, k větší cti a slávě Boží a ke spáse duší.

Rozhovor se uskutečnil ve Flavigny-sur-Ozerain dne 2. února 2026 na svátek Očišťování Panny Marie